

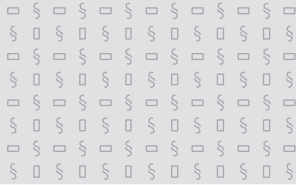

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Správní trestání

JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.

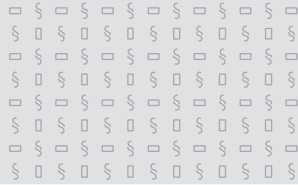
Medlov 2013

Obecná východiska

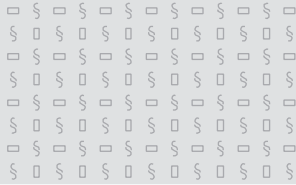
- **Správní delikt a soudní delikt**
- - judikatura: „trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů“ (jak hmotné právo, tak i procesní pravidla)
- (NSS 8 As 17/2007 ze dne 31. 5. 2007)

- Analogie (??) - ÚS sp. zn. III.ÚS 611/01 a NSS sp. zn. 1 As 27/2008 ze dne 16. 4. 2008
- Podmínka: ve prospěch pachatele

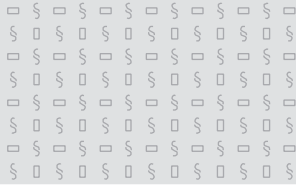
Obecná východiska

- O analogii jde tam, kdy se na určitou situaci přímo právním předpisem neupravenou užije ustanovení určitého právního předpisu, které na ni přímo nedopadá, ale které je svým obsahem nejbližší.

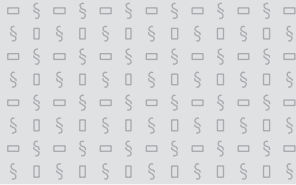
Zákaz reformace in peius

- -účel: uplatnění opravného prostředku nesmí být účastníkovi na újmu
- u přestupků: § 82 PZ a § 87 odst. 4 PZ (příkazní řízení)
- *„v odvolacím řízení nemůže správní orgán změnit uloženou sankci v neprospěch obviněného“*
- *„obviněnému z přestupku nelze uložit jiný druh sankce, s výjimkou napomenutí, nebo vyšší výměru sankce, než byly uvedeny v příkaze“*
- u správních deliktů: § 90 odst. 3 s.ř. odvolací orgán nemůže změnit napadené rozhodnutí v neprospěch odvolatele, ledaže odvolání podal i jiný účastník, jehož zájmy nejsou shodné, anebo je rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo jiným veřejným zájmem.

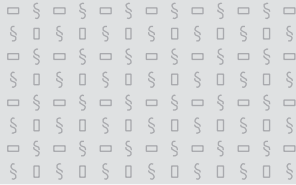
Zákaz reformace in peius

- ÚS sp. zn. III. ÚS 880/08 ze dne 28. 1. 2009
- *Nelze dovodit všeobecný zákaz změny rozhodnutí v neprospěch pachatele, a to ani z práva na spravedlivý proces (??)*
- Je tedy sporné, zda má obecný význam

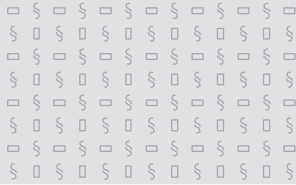
Zásada absorpční

- Přestupky: § 12 PZ „*Za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný.*“
- Správní delikty: Pokud je jednáním naplněna skutková podstata více správních deliktů (jednočinný souběh) nebo se jedná o souběh více správních deliktů (vícečinný souběh) a pokud je k projednání příslušný stejný správní orgán - **ANALOGIE s § 12**
- NSS sp. zn. 6 As 57/2004

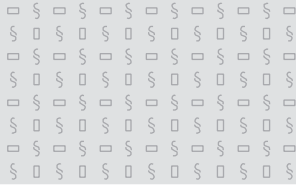
Společné řízení

- účelnost a hospodárnost a absorpční zásada
- Přestupky: § 57 (1) *Jestliže pachatel se dopustil více přestupků, které je příslušný projednávat **týž orgán**, projednávají se tyto přestupky ve společném řízení.*
- (2) *Společné řízení se koná též proti všem pachatelům, jejichž přestupky spolu souvisejí a jsou projednávány **týmž orgánem**. K urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu lze věc některého pachatele přestupku vyloučit ze společného řízení.*
- (složitost deliktu nebo hrozba uplynutí lhůty)
- Vazba na § 140 s.ř.
- NSS sp. zn. 1 As 28/2009 (sbírka 4/2011) - nutno přihlédnout k trestům dříve uloženým (analogie s TZ) důležitá role odůvodnění

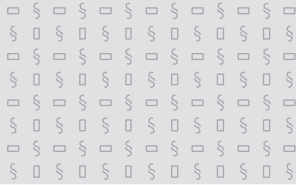
Zásada absorpční

- NSS 8 As 82/2010 ze dne 28. 2. 2011
- „nutno přihlédnout k dříve uloženým trestům a zvážit užití institutu trestního práva zahlazení odsouzení“

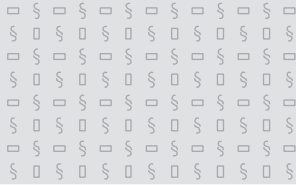
Zásada jednotnosti řízení

- Otázka možné koncentrace řízení
- Přestupky: § 73 odst. 2 „Obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky.“
- § 36 odst. 1 s.ř. - *správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit svoje návrhy*
- NSS 1 As 96/2008 zákaz koncentrace pro oblast správního trestání
- - vazba na § 82 odst. 4 s.ř. novoty v odvolacím řízení (nelze pro správní trestání uplatnit)
- - argumentace i § 50 s.ř. - povinnost zjistit okolnost pro i úproti

Zahájení řízení

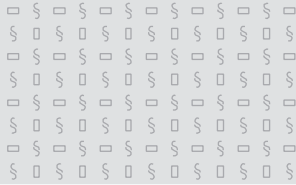
- Před zahájením - podání *vysvětlení* (§ 60 PZ a § 137 s.ř.)
- Záznam nelze použít jako důkazní prostředek
- Předmět řízení: -popis skutku a delikt, který je v něm spatřován
- Nesmí dojít k zásadnímu rozšíření nebo změně
-
- NSS 1 Afs 58/2009 ze dne 31. 3. 2010

Dokazování a odůvodnění

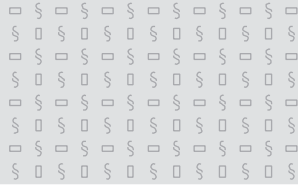
- Správní delikty patří do kategorie trestání
- - povinnost zkoumat naplnění formálních znaků, ale také daný **stupeň společenské škodlivosti**
- NSS - 7 Afs 27/2008 a NSS 7 As 18/2004 (přestupky)

- - **nutno uvést v odůvodnění**

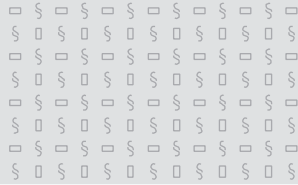
Dokazování

- Právo na spravedlivý proces
- Zásada presumpce nevinny, právo na obhajobu, zákaz nucení k sebeobviňování, zásada materiální pravdy, zásada volného hodnocení důkazů, zásada legality
- Pozor: svědek x statutární orgán
- obviněný má právo navrhnout důkazy
- Úvaha správního orgánu, zda je provede či nikoli, ale vždy se musí tato úvaha objevit v odůvodnění

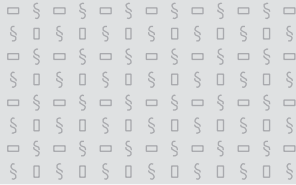
Dokazování

- vina x sankce
- zásada proporcionality a zákaz zneužití správního uvážení
- Pokuta: majetková sankce
- individualizace trestání - nutnost reflektovat majetkové poměry (sp.zn. ÚS 38/02)
- NSS rozšířený senát 1 As 9/2008 ze dne 20. 4. 2010
- - zákaz likvidační pokuty i pro jiné správní delikty (nutnost přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům, i když tak nestanoví zákon)

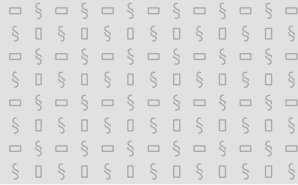
Dokazování x pokuty

- § 34 ZVK „Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán.“

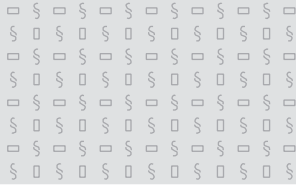
Dokazování x pokuta

- Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení.
- Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

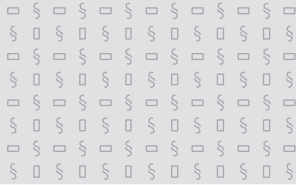
Dokazování x pokuta

- osobu delikventa včetně jeho poměrů nutno hodnotit k okamžiku ukládání sankce
- Na straně druhé ovšem nelze opominout ani důkazní břemeno účastníka řízení, které i v řízení o jiném správním deliktu nese, pokud jde o prokázání jeho vlastních tvrzení

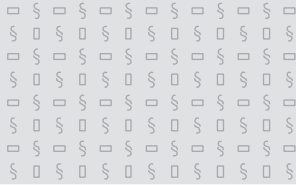
Dokazování x pokuty

- Bude tedy záležet především na účastníku řízení, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační důsledky, tím, že správnímu orgánu poskytne základní údaje o svých osobních a majetkových poměrech a tyto také věrohodným způsobem doloží či umožní správnímu orgánu, aby ověřil jejich pravdivost např. tím, že zbaví pro tento účel výše zmíněné orgány veřejné moci mlčenlivosti. Pokud tak účastník řízení neučiní a naopak odmítne poskytnout správnímu orgánu v tomto ohledu dostatečnou součinnost, bude správní orgán oprávněn vyjít pouze z údajů, které vplynuly z dosavadního průběhu správního řízení a které si správní orgán může zjistit bez součinnosti s účastníkem řízení (vedle katastru nemovitostí např. z obchodního rejstříku, pokud jde o subjekty v něm zapsané, nebo z výpovědí svědků znalých osobních a majetkových poměrů účastníka řízení).

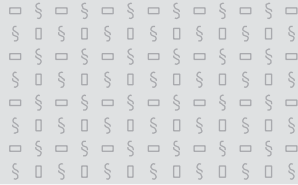
Dokazování x pokuty

- Nepovede-li tento postup k přesnému výsledku, může si správní orgán takto učinit také jen základní představu o příjmech a majetku účastníka řízení, a to i na základě odhadu, tedy do určité míry obdobně, jako postupuje trestní soud podle výše zmíněného ustanovení § 68 odst. 4 trestního zákoníku.

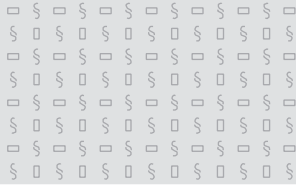
Dokazování x pokuty

- legitimní očekávání
- rozhodnutí nesmí být překvapivé a nečekané
- v pochybnost ve prospěch (*NSS 2 As 46/2005, nelze stavět na míře pravděpodobnosti*)
- Odůvodnění: pro koho píšu
 - jazyk odůvodnění
 - co je dřív (výrok nebo odůvodnění)
- Úvahy o funkci sankce a způsobené újmě

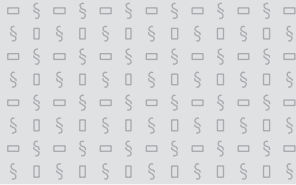
Podjatost

- § 14 s.ř., pokud není zákonem stanoveno jinak
- Usnesení rozšířeného senátu 1 As 89/2010-119

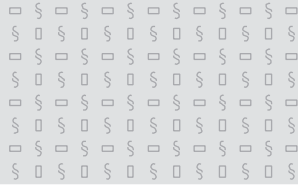
Lhůty

- U přestupků § 20 PZ
- (NSS 7 as 61/2010)
- Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.
- NSS 9 As 42/2008
- - nelze stavět na neuchopitelných postojích správního orgánu, nutno zachytit ve správním spise
- - vědomá je nutno založit objektivní skutečností (např. oznámení, výsledek kontroly)

Lhůty

- Ústavní soud sp. zn.ÚS 947/09
- - nutno aktivně jednat, opět odkazuje na spis

Trvající delikt

- lhůta pro zahájení řízení začne běžet teprve od okamžiku ukončení
- pokaždé, když se SO dozví, že delikt trvá, počne běžet nová subjektivní lhůta k uložení pokuty
- NSS 5 A 164/2002 (Sbírka 832/2006)